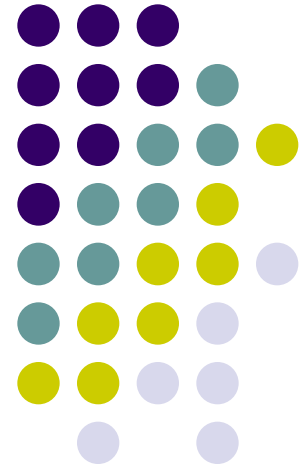

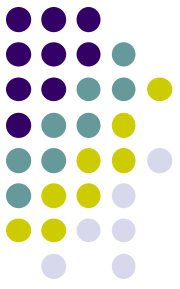
ALGORİTMALAR

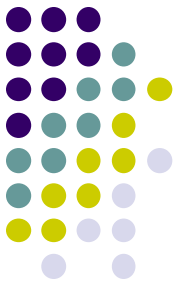
BÖLÜM 2-DVM

İÇERİK

- **Recurrence Relations (Özyineleme İlişkileri)**
  - **Exact Solution (Kesin Çözüm)**
    - Forward substitution (İleriye Doğru yerine koyma)
    - Backward substitution (Geriye Doğru Yerine Koyma)
    - Diferansiyel denklemlerde kullanılan yöntemler,
  - **Asymptotic Solution (Asimptotik Çözüm)**
    - Master teoremi

Recurrence Relations

- Genellikler özyineleme bulunan fonksiyonlarda görülür

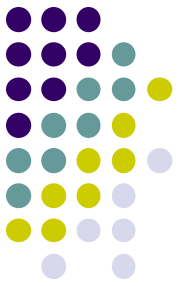
Örnekler :

$$f(n) = f(n / 2) + 1$$

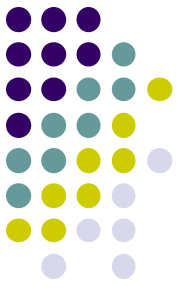
$$f(0) = 1$$

$$f(n) + f(n-1) - 6f(n-2) = 2^n - 1$$

Örnekler

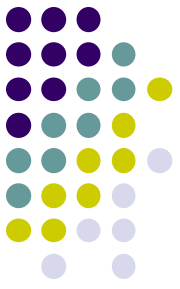

- Array'deki en büyük elemanı belirleme
  - İki özyineli çağırım
- Binary search

Recurrence Relations

- **Recurrence Relations(Özyineleme İlişkileri)**
  - **Exact Solution (Kesin Çözüm)**
    - Forward substitution (İleriye Doğru yerine koym)
    - Backward substitution (Geriye Doğru Yerine Koyma)
    - Diferansiyel denklemlerde kullanılan yöntemler
  - **Asymptotic Solution**
    - Master theorem

Örnek 1 – Faktöriyel Hesaplama

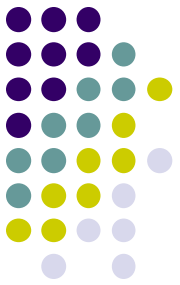
- Hedef:

Herhangi bir doğal tamsayı n için **$F(n) = n!$**
Faktöriyel fonksiyonunu hesapla.

$$n! = n \times (n-1) \times \dots \times 1 = n \times (n-1)! \quad \text{for } n \geq 1 \quad \text{and} \quad 0! = 1$$

$$F(n) = F(n-1) \times n \quad \text{for } n > 0$$

$$F(0) = 1$$

Faktöriyel Hesaplama

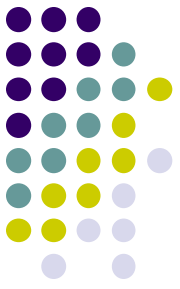
Algoritma :

```
if n=0 return 1  
else return F(n-1)*n
```

Analizi:

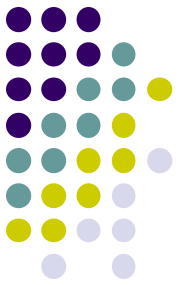
$$M(n) = M(n - 1) + 1 \quad \text{for } n > 0,$$
$$M(0) = 0.$$

Forward Substitution (İleriye Doğru yerine koyma)

- Initial condition ile başlayın
- Çözümüne doğru bir kaç terimi hesaplayın.
  - Önceden bulduğunuz terimleri kullanarak
- Bir desen bulmaya çalışın
- Kapalı formda bir formül bulmaya çalışın
- Bulduğunuz formülü doğrulayın
  - Tümevarım
  - Yerine koyma

Faktöriyel Fonksiyonu

Forward substitution:

$$M(0) = 0$$

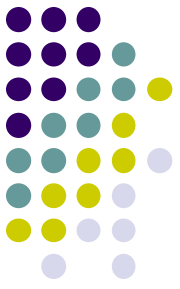
$$M(1) = M(0) + 1 = 1$$

$$M(2) = M(1) + 1 = 2$$

$$M(3) = M(2) + 1 = 3$$

$\vdots$

$$M(n) = n$$

Faktöriyel Fonksiyonu

(Backward Substitution) Geriye doğru yerine koyma ile:

$$M(n) = M(n-1) + 1$$

$$M(n) = M(n-2) + 1 + 1$$

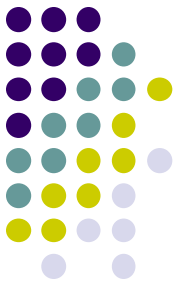
$$M(n) = M(n-3) + 1 + 1 + 1$$

$\vdots$

$$M(n) = M(n-i) + i$$

for $n = i$

$$M(n) = M(0) + n = n$$

Backward Substitution

- Recurrence denklemi ile başlayın ($f(n)$ ile)
- $f(n-1)$ terimini açın
  - Recurrence denklemini kullanarak
- Aynı işlemi birkaç kere tekrarlayın.
  - for $f(n-2)$, $f(n-3)$ etc..
- $f(n)$ denkleminin formülünün $f(n-i)$ cinsinden bulmaya çalışın.
- Desenin doğruluğunu kontrol edin
  - Genellikle tümevarım ile
- $n-i$ 'yi initial condition yapan i 'yi seçin ve kapalı formülü elde ediniz.

Örnek 2- Towers of Hanoi

Hedef:

n tane disk A çubuğundan C çubuğuna arada B çubuğunu kullanarak yerleştirme

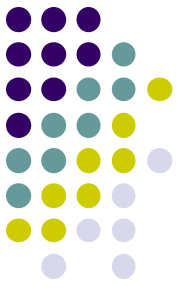
Yaklaşım: (recursive)

- *n-1 tane disk A 'dan B'ye C çubuğunu kullanarak aktarın*
- *En büyük disk A'dan C'ye iletin.*
- *n-1 tane disk B çubuğundan C'ye A çubuğunu kullanarak iletin*

Toplam hareket sayısı

$$T(n) = 2T(n-1) + 1$$

$$T(1) = 1$$

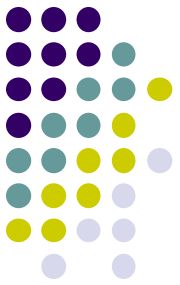

Recursive Algoritmaların Analizi

Recursive algoritmalarda Genel Plan

- Girdi boyutunu belirleyecek parametrelere karar verme.
- Algoritmanın temel işlemini (basic operation) belirle.
- Her recursive çağırmada temel işlem kaç defa çalıştırılıyor belirle.
  - Eğer çalıştırma sayısı aynı boyuttaki farklı girdiler de değişiyorsa;
    - worst-case, average-case ve best-case durumları ayrı ayrı incelenmelidir.
  - Temel işlem çağrılmasını sayan bir özyineleme ilişkisi oluşturun.
  - Özyinelemeli çağrımları ve bu çağrımlardaki girdi boyutunu belirleyin.
  - Uygun bir initial condition bulun.
- Özyinelemeyi çözün.
  - En azından girdi büyüdükçe işlem adımlarındaki büyümeyi belirleyin.

Towers of Hanoi

$$T(n) = 2T(n-1) + 1$$

$$T(1) = 1$$

Backward Substitution

$$T(n) = 2T(n-1) + 1$$

$$T(n) = 4(T(n-2)) + 2 + 1$$

$$T(n) = 4(2T(n-3) + 1) + 2 + 1$$

$$T(n) = 8T(n-3) + 4 + 2 + 1$$

⋮

$$T(n) = 2^i T(n-i) + 2^{i-1} + 2^{i-2} + \dots + 2^1 + 1 \quad \leftarrow \text{Doğrulama}$$

when $i = n-1$

$$T(n) = 2^{n-1} T(1) + 2^{n-2} + \dots + 2^1 + 1$$

$$T(n) = 2^n - 1 = \theta(2^n)$$

Example 3: Counting #bits

ALGORITHM *BinRec*(n)

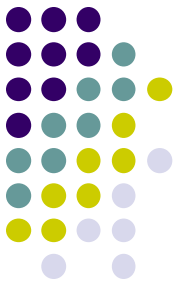
//Input: A positive decimal integer n

//Output: The number of binary digits in n 's binary representation

if $n = 1$ **return** 1

else return *BinRec*($\lfloor n/2 \rfloor$) + 1

Örnek

$$T(n) = 2T(\sqrt{n}) + 1 \quad T(2) = 0$$

$$T(n) = 2T(n^{1/2}) + 1$$

$$T(n) = 2(2T(n^{1/4}) + 1) + 1$$

$$T(n) = 4T(n^{1/4}) + 1 + 2$$

$$T(n) = 8T(n^{1/8}) + 1 + 2 + 3$$

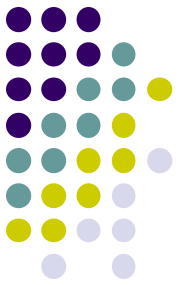
⋮

$$T(n) = 2^i T(n^{1/2^i}) + 2^0 + 2^1 + \dots + 2^{i-1}$$

$$n^{1/2^i} = 2 \quad \Rightarrow \quad i = \log \log(n)$$

$$T(n) = 2^0 + \dots + 2^{\log \log n - 1} = \theta(\log n)$$

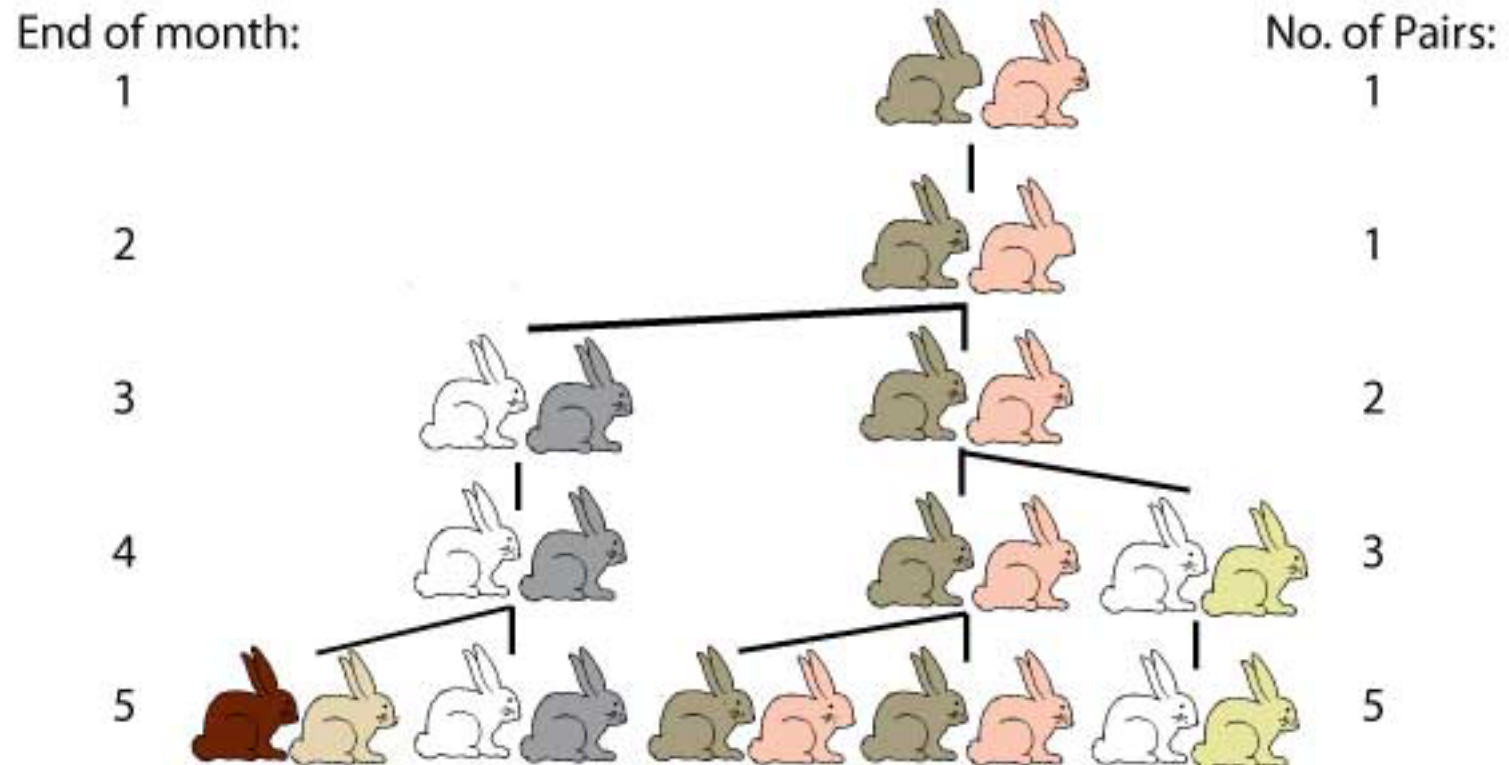
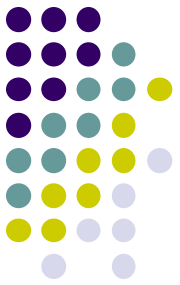

ROAD MAP

- **Recurrence Relations**
  - **Exact Solution**
    - Forward substitution
    - Backward substitution
    - **Methods similar to those used in solving differential equations**
  - **Asymptotic Solution**
    - Master theorem

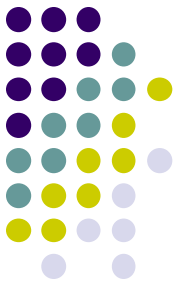
Fibonacci numbers

Fibonacci numbers

The Fibonacci numbers:

0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, ...

The Fibonacci recurrence:

$$F(n) = F(n-1) + F(n-2)$$

$$F(0) = 0$$

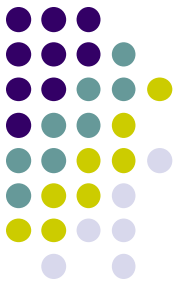
$$F(1) = 1$$

Genel 2nd derece lineer homojen recurrence denklemleri

constant coefficients:

$$aX(n) + bX(n-1) + cX(n-2) = 0$$

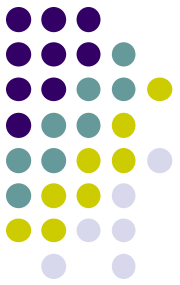
Fibonacci numbers

$$F(n) = \frac{1}{\sqrt{5}}(\phi^n - \hat{\phi}^n),$$

$$\phi = (1 + \sqrt{5})/2 \approx 1.61803$$

$$\hat{\phi} = -1/\phi \approx -0.61803$$

ALGORITHM $F(n)$

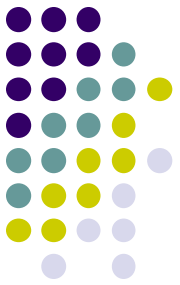
//Computes the n th Fibonacci number recursively by using its definition

//Input: A nonnegative integer n

//Output: The n th Fibonacci number

if $n \leq 1$ **return** n

else return $F(n - 1) + F(n - 2)$

Fibonacci sayıları

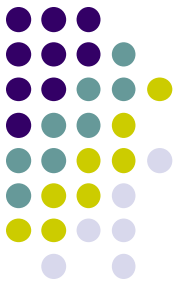
$$A(n) = A(n-1) + A(n-2) + 1 \quad \text{for } n > 1,$$
$$A(0) = 0, \quad A(1) = 0.$$

$$[A(n) + 1] - [A(n-1) + 1] - [A(n-2) + 1] = 0$$

$$B(n) = A(n) + 1:$$

$$A(n) = B(n) - 1 = F(n+1) - 1 = \frac{1}{\sqrt{5}}(\phi^{n+1} - \hat{\phi}^{n+1}) - 1.$$

Fibonacci sayıları

ALGORITHM *Fib*(n)

//Computes the n th Fibonacci number iteratively by using its definition

//Input: A nonnegative integer n

//Output: The n th Fibonacci number

$F[0] \leftarrow 0; F[1] \leftarrow 1$

for $i \leftarrow 2$ **to** n **do**

$F[i] \leftarrow F[i - 1] + F[i - 2]$

return $F[n]$